

Силабус курсу

«Дипломатична та консульська служба»

Ступінь вищої освіти – магістр

спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»

спеціалізація «Управління міжнародним бізнесом»

Дні занять: вівторок, 8.30-9.50, ауд. С427, 10.00-11.20, ауд. Р106

Консультації: вівторок, 11.30-12.50, ауд. 608

Рік навчання: V, Семестр: II

Кількість кредитів: 3 Мова викладання: українська

Керівник курсу

д.е.н., доц. Стежко Надія Володимирівна

Контактна інформація

nadijastezhko@gmail.com, +380975296464

Опис дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Дипломатична та консульська служба» є опанування студентами понятійно-категоріального апарату дипломатичної та консульської служби; процесу становлення та розвитку дипломатичної та консульської служби; становлення та функціонування дипломатичної служби України; принципів, засобів та методів дипломатичної діяльності; основних типів документів дипломатичної та консульської служби; порядку проходження дипломатичної служби. Оволодіння цим курсом повинне виробити у студентів навички ведення міжнародних ділових переговорів, підготовки і оформлення основних дипломатичних і ділових документів.

Структура курсу

Години (лек./сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	1. Поняття дипломатії та дипломатичної служби. Дипломатична служба України	Знати основи діяльності дипломатичної та консульської служби.	Тести, питання, обговорення ситуаційних завдань
2/2	2. Дипломатичні представництва: організація, функції	Знати структуру, функції та особливості практичної діяльності дипломатичних представництв.	Тести, питання, обговорення ситуаційних завдань
2/2	3. Структура та персонал дипломатичних представництв	Знати процедури укомплектування персоналом, категоризацію персоналу, обов'язки та правовий статус персоналу дипломатичних представництв.	Тести, питання, обговорення ситуаційних завдань

2/2	4. Дипломатичне листування	Оволодіти механізмом підготовки документів дипломатичного листування.	Тести, обговорення ситуаційних завдань, письмове завдання
2/2	5. Дипломатичні прийоми	Знати види дипломатичних прийомів та специфіку їх організації.	Тести, обговорення ситуаційних завдань, письмове завдання
2/2	6. Міжнародна ввічливість	Знати процедуру поведінки в міжнародних відносинах.	Тести, обговорення ситуаційних завдань, письмове завдання
2/1	7. Дипломатичний протокол – політичний інструмент дипломатії	Знати роль дипломатичного протоколу в міжнародних відносинах.	Тести, обговорення ситуаційних завдань, практичне завдання
2/1	8. Протокольне забезпечення візитів на вищому рівні	Знати принципи складання програми візиту на вищому рівні.	Тести, обговорення ситуаційних завдань, практичне завдання
	9. Протокольна діяльність дипломатичного представництва	Знати особливості протокольної діяльності дипломатичного представництва.	Тести, обговорення ситуаційних завдань, практичне завдання

Літературні джерела

Основні:

1. Вуд Дж. Дипломатический церемониал и протокол. / Дж. Вуд, Ж. Серре. — 2-е изд. испр. и доп. — М.: Международные отношения, 2003. — 416 с.
2. Галушко В. П. Діловий протокол та ведення переговорів: Навчальний посібник / В. П. Галушко. — Вінниця: Нова книга, 2002. — 266 с.
3. Гуменюк Б. І. Дипломатична служба: правове регулювання. – Навч. посібник / Б. І. Гуменюк — К.: Либідь, 2007. — 224 с.
4. Дипломатическая служба: Учебное пособие / Под ред. А. В. Торкунова. — М.: Российская политическая энциклопедия (РОССПЭН), 2002. — 688 с.
5. Калашник Г. М. Вступ до дипломатичного протоколу та ділового етикету: Навчальний посібник / Г. М. Калашник — К.: Знання, 2007. — 143 с.
6. Кузьмин Э. Л. Дипломатическое и деловое общение: правила игры / Э. Л. Кузьмин. — М.: НОРМА, 2016. — 304 с.
7. Міжнародні відносини: Історія. Теорія. Економіка. Право: навчальний посібник / М. З. Мальський [та інші.]. — К. : Знання, 2017. — 464 с.
8. Попов В. И. Современная дипломатия: теория и практика. Дипломатия-наука и искусство: курс лекций / В. И. Попов. — 2-е изд., доп. — М.: Международные отношения, 2003. — 576 с.
9. Пост П. Энциклопедия этикета от Эмили Пост. / Пегги Пост — М.: Эксмо, 2019. — 148 с.

10. Право зовнішніх зносин. Збірник документів / Упорядники: Ю. В. Алданов, І. М. Забара, В. І. Резніченко. — К., 2017. — 784 с.
11. Резніченко В. І. Довідник-практикум офіційного, дипломатичного, ділового протоколу та етикету / В. І. Резніченко, І. Л. Михно. — К.: УНВЦ «Рідна мова», 2003. — 266 с.
12. Сагайдак О. П. Дипломатичний протокол та етикет : підручник / О. П. Сагайдак. — К.: Знання, 2019. — 398 с.
13. Сардачук П. Д. Дипломатичне. представництво: організація і форми роботи: Навчальний посібник / П. Д. Сардачук, О. П. Кулик. — 2-ге вид. — К., 2008. — 176 с.
14. Снітинський В. В. Діловий етикет у міжнародному бізнесі: навчальний посібник / В. В. Снітинський, Н. Б. Завальницька, О. О. Брух. — Львів: Магнолія, 2009. — 300 с.
15. Ткач Д. І. Дипломатичний протокол та етикет: навчально-методичний комплекс дисципліни / Д. І. Ткач. — К.: Університет економіки та права «КРОК», 2010. — 30 с.
16. Український дипломатичний словник / За ред. М. З. Мальського, Ю. М. Мороза. — К.: Знання, 2017. — 495 с.
17. Чугаєнко Ю. О. Дипломатичний і міжнародний протокол та етикет: навчальний посібник / Ю. О. Чугаєнко. — К.: Національна академія управління, 2018. — 162 с.

Допоміжні

1. Астахов Е. М. Дипломатическое сопровождение национального бизнеса / Е. М. Астахов. — М.: МГИМО-Университет, 2010. — 261 с.
2. Афанасьев І. А. Діловий етикет / І. А. Афанасьєв — К.: Альтерпрес, 2001. — 352 с.
3. Богдан С. К. Мовний етикет українців: традиції і сучасність / С. К. Богдан — К.: Рідна мова, 1998. — 186 с.
4. Богучарский Е. М. Некоторые вопросы становления дипломатии арабских государств (вторая половина XX – начало XXI вв.) / Е. М. Богучарский // Мировая экономика и международные отношения. — 2009. — № 1. — С. 77-83.
5. Виноградов В. М. Дипломатия: люди и события. Из записок посла / В. М. Виноградов — М.: РОССПЭН, 1998. — 496 с.
6. Гуменюк Б. І. Основи дипломатичної та консульської служби / Б. І. Гуменюк. — К.: Либідь, 1998. — 244 с.
7. Дипломатический словарь: В 3-х томах / под ред. А.А. Громыко. — М.: Наука, 1986. — 422 с.
8. Долгов В. И. Консульская служба Российской Федерации на современном этапе / В. И. Долгов, О. В. Лебедева. — М.: МГИМО-Университет, 2010. — 246 с.
9. Дубинин Ю. В. Дипломатический марафон / Ю. В. Дубинин. — Изд. второе, расшир. и доп. — М.: Колос, 2009. — 230 с.
10. Дубинин Ю. В. О дипломатическом искусстве / Ю. В. Дубинин // Международная жизнь. — 2010. — № 8. — С. 113–124.
11. Захарова О. Ю. Власть церемониалов и церемониалы власти в Российской Империи XVIII – начала XX века: коронации, дипломатические приемы, высочайшие выходы, военные парады, рыцарские карусели, церемониальные застолья, балы / О. Ю. Захарова. — М.: АиФ принт, 2003. — 398 с.
12. Зонова Т. В. Дипломатическая специфика межкультурных аспектов коммуникации в условиях глобализации / Т. В. Зонова // УМК «Межкультурные коммуникации в условиях глобализации» / под ред. проф. В. С. Глаголева. — М.: Проспект, 2010. — С. 170–195.
13. Зонова Т. В. Коммуникативные технологии в публичной дипломатии / Т. В. Зонова // Психология общения. Энциклопедический словарь. — М.: Когито-Центр, 2011. — 344 с.
14. Кинцанс В. П. Дипломатический протокол / В. П. Кинцас — Рига: Латв. ун-т., 1992. — 91 с.

15. Козлов В. А. Дипломатія Святого Престолу в постбіполярній системі міжнародних відносин за часів понтифікату Іоанна Павла II: монографія / В. А. Козлов. — Вінниця : Книга-Вега, 2008. — 192 с.

16. Кузьмин Э. Л. Дипломатическое и деловое общение: правила игры / Э. Л. Кузьмин. — М.: Норма, 2005. — 233 с.

17. Крылов С. А. Многосторонняя дипломатия латиноамериканских государств / С.А. Крылов // Вестник МГИМО (У). — 2009. — № 6. — С. 38–46.

18. Лядов П. Ф. Трехсторонний дипломатический успех глобальной значимости / П. Ф. Лядов // Мир и политика. — 2009. — № 5. — С. 43–61.

19. Международное публичное право: Учебник / Л. П. Ануфриева, Д. К. Бякешев, К. А. Бякешев и др. — М.: Проспект, 2007. — 784 с.

20. Мелихов И. А. Личность в дипломатии (на исторических параллелях) / И. А. Мелихов. — М.: Восток/Запад, 2011. — 367 с.

21. Мелихов И. А. Переговорная ретроспектива отечественной дипломатии / И. А. Мелихов // Мир и политика. — 2010. — № 6. — С. 37–52.

22. Прийшов, зачарував, переконав — формула дипломатичного успіху // Зовнішні справи. — 2011. — Вип. 7. — С. 50–52.

23. Резніченко В. І. Довідник-практикум офіційного, дипломатичного і ділового протоколу та етикету / В. І. Резніченко — К.: Рідна мова, 2003. — 478 с.

24. Романов М. В. Справочник по этикету для бизнесменов, туристов и отправляющихся в гости за рубеж / М. В. Романов. — К.: Либра, 1994. — 128 с.

25. Российские посольства за рубежом. Очерки истории дипломатических отношений / Под ред. И. А. Мелихова и Е. М. Богучарского. — М.: МГИМО-Университет, 2010. — 358 с.

26. Руденко Г. М. Основы дипломатического протокола / Г. М. Руденко — К.: Бліц-Інформ, 1999. — 178 с.

27. Селянинов О. П. Дипломатические отношения государств: Принципы, формы и методы / О. П. Селянинов. — М., 2004. — 176 с.

28. Семенов В. Л. Практика дипломатического протокола и этикета / В. Л. Семенов — М.: Международное агенство «А. Р. Т.», 2002. — 208 с.

29. Терехов В. П. Гендерный фактор в политике и дипломатии / В. П. Терехов // Международные процессы. — 2010. — № 2. — С. 94–100.

Інформаційні ресурси Інтернет:

1. Віденська конвенція про дипломатичні зносини. 18 квітня 1961 р. [Електронний ресурс] // Інформаційно-довідковий бюлетень консульських зносин. — Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_048

2. Віденська конвенція про консульські зносини. 24 квітня 1963 р. [Електронний ресурс] // Інформаційно-довідковий бюлетень консульських зносин. — Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_047

3. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру. 14 березня 1975 р. [Електронний ресурс] // Інформаційно-довідковий бюлетень консульських зносин. — Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_254

4. Дипломатичний протокол та етикет: Навчальний посібник [Електронний ресурс] // Електронна бібліотека. — Режим доступу: <http://politics.ellib.org.ua/pages-4123.html>

5. Зонова Т. В. Парадипломатія європейських регіонів [Електронний ресурс] / Т. В. Зонова // Вся Європа. — 2011. — №4 (43). — Режим доступу: <http://www.amberbridge.org/article?id=106>.

6. Положення про дипломатичне представництво України за кордоном. [Електронний ресурс] // Розпорядження Президента України. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=166%2F92-%F0%EF>

7. Положення про Державний Протокол та Церемоніал України. Указ Президента України від 22 серпня 2002 р. [Електронний ресурс] // Законодавство України. — Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=746%2F2002

8. Про Положення про Міністерство закордонних справ України [Електронний ресурс] // Розпорядження Президента України. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/381/2011> Офіційний сайт МВФ. — Режим доступу: <http://www.imf.org/external/russian/index.htm>

9. Офіційний сайт ЮНКТАД. — Режим доступу: <http://unctad.org/en/Pages/Home.aspx>

10. Офіційний сайт Світової організації торгівлі. — Режим доступу: <http://rada.minrd.gov.ua/>

11. Офіційний сайт Всесвітньої митної організації. — Режим доступу: <http://www.wcoomd.org/>

12. Офіційний сайт Кабінету міністрів України. — Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>

13. Офіційний сайт Верховної ради України. — Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>

14. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. — Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/>

15. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку та торгівлі. — Режим

16. доступу: <http://me.kmu.gov.ua/>

17. Офіційний сайт Національного банку України. — Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>

18. Офіційний сайт Антимонопольного комітету України — Режим доступу: <http://www.amc.gov.ua/amku/control/main/uk/index>

19. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

20. Електронний ресурс «Державна підтримка українського експорту». — Режим

21. доступу: <http://www.ukrexport.gov.ua/>

22. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського - Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.

23. Національна парламентська бібліотека - Режим доступу: <http://nplu.org/>

24. Зовнішньоторговельна політика США. URL: <http://liudyna.com/zovnishnotorgovelnapolitika-ssha>

25. Світова організація торгівлі : офіційний сайт. URL: https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/wts2016_e/wts16_chap9_e.htm.

26. Мартюшева О.О. Проекти концепції сталого розвитку України. Можливість їх вдосконалення та застосування: аналітична записка. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1566/>

27. Agenda 21 / UN (1992). URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/Agenda21.pdf>

Міжнародні видання:

1. Susan L. Kang Human Rights and Labor Solidarity: Trade Unions in the Global Economy - University of Pennsylvania Press, 2012

2. Michael Pettis The Great Rebalancing: Trade, Conflict, and the Perilous Road Ahead for the World Economy - Princeton University Press, 2013

3. Sarah LyonMark Moberg Fair Trade and Social Justice: Global Ethnographies - New York University Press, 2010

4. Saskia SassenHilary E. Kahn Framing the Global: Entry Points for Research - Indiana University Press, 2014

5. Martin Hart-Landsberg Capitalist Globalization: Consequences, Resistance, and Alternatives - Monthly Review Press, 2013

6. Ronald FindlayKevin H. O'Rourke Power and Plenty: Trade, War, and the World Economy in the Second Millennium - Princeton University Press, 2007
7. Ian GoldinKenneth Reinert Globalization for Development: Trade, Finance, Aid, Migration, and Policy - World Bank, 2007 (Revised edition)
8. Sisay Asefa Globalization and International Development: Critical Issues of the 21st Century - W.E. Upjohn Institute for Employment Research, 2010
9. Bernard HoekmanBeata Smarzynska Javorcik Global Integration and Technology Transfer - World Bank, 2006
10. World Population Prospects: The 2017 Revision. URL: https://esa.un.org/unpd/wpp/publications/files/wpp2017_keyfindings.pdf
11. Skills supply and demand in Europe: Medium-term forecast up to 2020. URL: <http://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/3052>

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: індивідуальна письмова робота студентів перевіряється на наявність плагіату і допускається до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та заліків заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн-тестування.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Опитування під час занять (усно)	10
Модуль 1 (теми 1-3) – обговорення ситуаційних завдань	20
Модуль 2 (теми 4-6) – письмове завдання	10
Модуль 3 (теми 7-9) – практичні завдання	10
КПЗ (теми 8-9) – індивідуальна письмова робота	10
Залік (теми 1-9) – тести, завдання, теоретичні питання	40

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Відмінно
B	85-89	Добре
C	75-84	Добре
D	65-74	Задовільно
E	60-64	Достатньо
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом